

**DET KONGELEGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Dykkar ref

Vår ref

Dato

17/1197-3

29. januar 2019

Oppdragsbrev til Innovasjon Noreg 2019

Vi syner til budsjettforslag for 2019 i Prop. 1 S (2018-2019) for Landbruks- og matdepartementet, samt Stortinget si handsaming av dette jf. Innst. 8 S (2018-2019). Departementet kunngjer gjennom dette brevet dei styringssignala og løyvingane som gjeld for Landbruks- og matdepartementet (LMD) sitt oppdrag til Innovasjon Noreg (IN) i 2019.

1. Oversikt over løyvingar stilt til disposisjon for 2019

For 2019 stiller departementet gjennom statsbudsjettet følgjande midlar til disposisjon for IN:

Kapittel og post	Ordning	Beløp mill. kroner
1137.71	Løyving til bioøkonomiordninga	2,83
1150,50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	77,00
1150,50	Investering og bedriftsutvikling i landbruket	634,50
1150,50/1151,51	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og utvikling	114,20
SUM		828,53

- 1) 8,2 mill. kroner er løyvd over kapittel 1151, post 51 og er øyremerka den reindriftsbaserte delen av Utviklingsprogrammet.

Oversikta inkluderer òg midlar til administrasjons- og gjennomføringskostnader knytt til ordningane. Særskilt omtale av dette står under punkt 6.2.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandlar
Siri Lothe
22 24 92 17

2. Mål for IN og andre fellesføringar

Vi syner til oppdragsbrevet frå Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) for 2019 for fellesføringar og omtale av IN sin målstruktur.

3. Oppdraget frå LMD

3.1 Landbruks- og matpolitiske mål og prioriteringar

Av Prop. 1 S (2018-2019) går det fram at dei overordna måla for landbruks- og matpolitikken er matsikkerheit og beredskap, landbruk over heile landet, auka verdiskaping og berekraftig landbruk med lågare utslepp av klimagassar. Auka innovasjonstakt i landbruket og i den tilhøyrande industrien er sentralt for å nå desse måla. IN sine delmål om fleire gode gründerar, fleire vekstkraftige bedrifter og fleire innovative næringsmiljø, er viktige for å nå måla innanfor landbruks- og matpolitikken. I det enkelte oppdrag vil vektinga av dei tre delmåla variere.

Landbruksoppdraget femnar om verkemidlar som særskilt skal stimulere til modernisering og effektivisering i det tradisjonelle landbruket, auka sysselsetting, vekst og innovasjon innan andre landbruksbaserte næringar og auka verdiskaping i biobaserte næringar gjennom ei marknadsorientert og berekraftig utnytting av bioressursane. Vidare femnar oppdraget om verkemidlar som skal stimulere til meir miljøvennlege energiløysingar med mål om auka verdiskaping i skog- og trenæringa, samt verkemidlar knytt til teknologiutvikling i landbruket.

Regjeringa har dei siste åra lagt fram ei rekkje meldingar til Stortinget på landbruks- og matområdet, samt fleire strategiar som er sentrale for IN si oppfølging av landbruksoppdraget.

Oppløvingar for ein kvar smak - strategi for reiseliv basert på landbrukets og reindriftas ressursar, er ei oppfølging av Meld. St. 31 (2014-2015), og legg føringar for IN sin innsats med å fremje ei positiv utvikling for mat- og reiselivsverksemd. Strategien blir følgd opp gjennom det nasjonale utviklingsarbeidet både med Matnasjonen Noreg og utvikling av unike oppløvingar som kan gjere Noreg til eit attraktivt reisemål. LMD samarbeider med Kulturdepartementet og NFD om sterkare integrering av kultur, mat og landbruk i reiselivet.

Regjeringa sin bioøkonomistrategi *Kjente ressursar – uante muligheter* legg vekt på optimal utnytting av biologiske ressursar frå primærnæringane, som grunnlag for innovasjonar og ny næringsverksemd. Ei nasjonal satsing på bioøkonomi skal bidra verdiskaping og sysselsetting, reduserte klimagassutslepp og meir effektiv og berekraftig ressursutnytting. Oppdragsbrevet frå NFD gir elles nærmare føringar for IN sin innsats på området. I tillegg vil den komande strategien for auka forskings-, utviklings- og innovasjonsaktivitet i skog- og trenæringa, samt strategi for å stimulere etterspørselen etter grønne, trebaserte produkt, vere sentrale for IN si oppfølging av landbruksoppdraget.

Departementet forventar elles at IN orienterar seg i relevante dokument, proposisjonar og meldingar med tilhøyrande komitèinnstillingar på landbruks- og matområdet i selskapet sitt arbeid med landbruksbasert næringsutvikling.

3.2 Samarbeid med nasjonale, regionale og lokale aktørar

Det er viktig at det er god dialog mellom verkemiddelaktørane på nasjonalt nivå for best mogleg samordna innsats og god kopling mellom verkemidlar.

Regionalt næringsprogram, som blir utarbeidd i samarbeid mellom fylkesmennene, fylkeskommunane, IN sine distriktskontor og næringsorganisasjonane i landbruket, skal bidra til målretting av den regionale innsatsen for næringsutvikling i landbruket. Det er viktig at IN er godt involvert i arbeidet i regionalt partnerskap. Det må etablerast ein god dialog om landbruksoppdraget som kan sikre forankring, prioritering og kopling av verkemidlar og aktørar for å løfte landbruks- og matområdet regionalt og lokalt. Arbeidet må ta høgde for ny fylkesmannsstruktur som blir sett i verk frå 1.1.2019, og at fylkesmennene i løpet av 2019 vil førebu aktuelle oppgåveoverføringar til fylkeskommunane på landbruksområdet som ledd i regionreforma. Gjennom overføring av ansvar for kystskogbruket, regionalt næringsprogram i landbruket og midlane til utgreiings- og tilretteleggingstiltak, vil fylkeskommunane få ei forsterka rolle som samfunnsutviklar innan landbruk frå 1.1.2020. Fylkesmannen skal framleis vere statleg sektormyndighet på landbruks- og matområdet regionalt, og vere eit kompetansesenter og bindeledd mellom kommunane og staten i gjennomføring av den nasjonale landbrukspolitikken. Våren 2019 vil det bli gjennomført ei evaluering av det toårige forsøket med regionalt næringsprogram i Trøndelag som starta 1.1.2018. Evalueringa vil innhente informasjon frå alle partar som er omfatta av forsøket regionalt, irekna INs distriktskontor.

Distriktskontora må ha tilstrekkelig kunnskap og kompetanse innanfor landbruksoppdraget, slik at dei kan bidra aktivt til å mobilisere ressursar og utløyse vekstpotensialet regionalt. Som kompetanseorgan innan næringsutvikling, er det forventa at IN også støttar kommunane i deira rolle som fyrstelinje for næringsutvikling. Vi viser i den forbindelse til omtale av revidering av forskrift om midler til investering og bedriftsutvikling under pkt. 4.3.

4. Nærmare om dei enkelte ordningane

4.1 Bioøkonomiordninga

Bioøkonomiordninga skal legge grunnlag for auka verdiskaping i biobaserte næringar gjennom ei marknadsorientert og berekraftig utnytting av bioressursane, irekna innovativ bruk av tre. Det er løyvd 2,832 mill. kroner til ordninga over LMD sitt budsjettkapittel 1137 post 71, i tillegg til midlane over NFD sitt budsjettkapittel 2421, post 50. Løyvinga skal fremje auka innovasjonsaktivitet og støtte opp under eit sterkare og meir framtidretta landbruk. LMD ber IN om å involvere departementet i det vidare arbeidet med ordninga. Vi syner elles til omtale av ordninga i oppdragsbrev frå NFD.

4.2 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket

Det er for 2019 avsett 77 mill. kroner til Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling over kapittel 1150, post 50. Hovudtynga av innsatsen på dette området bør bli prioritert opp mot delmålet om fleire vekstkraftige bedrifter. Bioenergi er framleis hovudprioriteringa i satsinga. Frå 2017 er det opna for å gje investeringsstøtte til anlegg som kombinerer biovarmeproduksjon med strømproduksjon frå solceller. Det kan også gis støtte til kombinerte el-/varmeanlegg basert på biobrensel, sokalla CHP-anlegg. Det skal stillast dei same krava til lønnsemd som for reine bioenergianlegg.

LMD legg til grunn at programmet blir vidareført med basis i dei same hovudmåla som for 2018, irekna vektlegging av klima- og energigevinstar. I tillegg skal programmet frå 2019 bidra til å teste ut ny produksjonsteknologi og nye løysingar på gardsnivå som kan gje reduserte klimagassutslepp og auka konkurransekraft. Det vil mellom anna bli viktig å kople leverandørindustri og bonde for utvikling av teknologi som endå ikkje er "hylleware". Detaljane i satsinga kan utformast i dialog med departementet. I 2019 kan IN nytte inntil 10 mill. kroner av løyvinga til prosjekt innanfor det nye målområdet. Norsk Gartnerforbund har gjennom tre energirådgevingsprosjekt finansiert over jordbruksavtala, og delvis innanfor dette programmet, oppnådd gode resultat. Det er framleis stort behov og potensiale for energirådgeving for auka klimavennleg og energieffektiv produksjon av norske mat- og prydplantar i veksthus. Det er også eit betydeleg potensial for utvikling av moderne teknologi i veksthus og kjølelager, som kan bidra til effektiv og høg produksjon med utvida sesong og moglegheit for større del norske produkt i marknaden.

Biogassprosjekt skal vurderast med utgangspunkt i dei vanlege energi- og lønnsemdsriteria. Utover dette skal IN også legge vekt på heilskapleg miljøgevinst av biogassprosjekta. LMD legg til grunn at IN sikrar samordning mot ENOVA når det gjeld støtte til bioenergi og annan fornybar energi, samt utnyttar kompetansen og nettverket til fylkesmennene og fylkeskommunane for å sikre ei koordinert fornybarsatsing under dei regionale næringsprogramma. IN bør legge vekt på å sikre tilfredsstillande aktivitet i alle fylke.

4.3 Midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlar)

Tilgang på investeringsverkemidlar er ein viktig føresetnad for fornying av produksjonsapparatet i landbruket og framtidig vekst og utvikling i landbruksbaserte næringar. Midla skal bidra til utvikling både innanfor det tradisjonelle landbruket og andre landbruksbaserte næringar.

Det er løyvd 634,5 mill. kroner over kapittel 1150 post 50 til investering og bedriftsutvikling i landbruket i 2019. IN bør prioritere hovudtynga av innsatsen sin innanfor IBU-midla opp mot selskapet sitt delmål om fleire vekstkraftige bedrifter. Det er gitt følgjande nasjonale føringar for forvaltninga av IBU-midlar for 2019:

- Støtte til investeringsprosjekt som gir auka matproduksjon skal prioriterast til produksjonar med marknadspotensial.

- Det skal særskilt prioriterast støtte til frukt- og grøntnæringa, veksthusnæringa og kornproduksjon. I kornproduksjonen skal tilskot til tørke- og lageranlegg prioriterast.
- Det skal ikkje løyvast tilskot til investeringar i sauefjøs i 2019, med unntak for tilskot til generasjonsskifte der målet er oppdragering av eksisterande produksjonsanlegg. Det kan også gis støtte til økologiske saueprodusentar som må gjere større investeringar på grunn av endra krav til liggjeareal som følgje av implementeringa av EUs økonomiregelverk frå mars 2017.
- I vurderinga av lønnsemd i investeringsprosjekta må det takast omsyn til det samla næringsgrunnlaget på bruket.
- Ulike eigarformer skal likestillast ved prioritering mellom søknader.
- Det skal takast omsyn til nye krav til dyrevelferd, irekna kravet om lausdriftsfjøs, og behov for fornying av driftsapparatet.
- Små og mellomstore bruk skal prioriterast ved tildeling av støtte.
- Innan mjølkeproduksjon er det særleg behov for å prioritere fornying av fjøs med 15-30 kyr.
- Prosjekt med energi- og klimaeffektive løysingar skal prioriterast, t.d. ved bruk av tre som byggemateriale og investering i andre miljø- og klimasmarte løysingar i samband med investering i ny driftsbygning.
- Geitemjølkeprodusentar som omstiller til annan produksjon, og som sel heile kvota gjennom oppkjøpsordninga for geitemjølkkvoter, kan få ekstra investeringstilskot på inntil 500 000 kroner. Dette tilskotet kjem i tillegg til eventuell ordinær IBU-støtte. Lønnsemdsvurderingar må liggje til grunn for tildeling av støtte til ny produksjon. Moglegheita for å søke om ekstra investeringstilskot gjeld t.o.m. 2020. Søknadane må fremjast i samband med dei ordinære søknadsrundene i fylka.
- Det kan innvilgast investeringstilskot til bygging av gjødsellager med fast toppdekke eller minimum 10 månaders lagringskapasitet, avgrensa til 20. pst. av godkjend kostnadsoverslag for tiltaket. Øvre grense for tilskot er sett til 100 000 kroner per prosjekt.
- Det kan bli gitt inntil 100 mill. kroner i risikolån. Tapsavsetjinga skjer innanfor ramma av IBU-midlane.
- Strategiske føringar frå den regionale partnerskapen er avgrensa til prioritering mellom ulike produksjonar i den enkelte regionen/fylket. Det er òg høve til å gjere prioriteringar mellom ulike område i regionen/fylket. Faglaga skal inngå i dei regionale partnerskapa.
- Maksimal prosentsats for tilskot til investeringar blir vidareført med inntil 35 pst. av godkjent kostnadsoverslag for investeringa. Den øvre grense for tilskot på 2 mill. kroner per prosjekt, med unntak for Troms og Finnmark, blir også vidareført.

Som det går fram av Politisk plattform for en regjering utgått av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, har regjeringa som ambisjon å gjennomføre ei styrt avvikling av pelsdyrnæringa. Det blir tatt sikte på å fremje ein lovproposisjon til Stortinget om forbod mot pelsdyrhald med ei avviklingsperiode for eksisterande produsentar fram til årsskifte 2024/2025. IN bør avvente tildeling av investeringsstøtte til det ligg føre nærare avklaringar frå departementet.

Regionalt næringsprogram utarbeidd av fylkesmannen i samarbeid med IN, fylkeskommunen, næringa mfl., legg strategiske føringar for bruken av midla regionalt.

Endringar i forskrift om midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket blei gjeldande frå 1.1.2019, og skal leggest til grunn for forvaltninga av midla. Forskrifta inkluderer no også kommunane sine oppgåver i samband med søknader om investeringstilskot. Den særskilde

forskrifta om kommunane si sakshandsaming av IBU-midlar er difor oppheva. IN har ut over dette høve til å fastsette enkelte sakshandsamingsstandardar for ein meir heilskapleg sakshandsamingspraksis. Vi legg elles til grunn at det framleis er mogleg å gje støtte til bedriftsretta fellesskapsprosjekt over desse midla. Vi ber om at det blir gjort ei god avklaring mellom IN og fylkesmannen når det gjeld type prosjekt som blir støtta av dei ulike aktørane.

Fordelingsnøkkelen for 2018 for deling av midlar mellom fylka er vidareført også i 2019:

Fylke	Løyving mill. kroner
Østfold	22,37
Akershus	19,83
Hedmark	41,62
Oppland	48,10
Buskerud	26,52
Vestfold	17,80
Telemark	21,90
Aust-Agder	16,37
Vest-Agder	19,05
Rogaland	47,12
Hordaland	35,58
Sogn og Fjordane	47,12
Møre og Romsdal	43,36
Trøndelag	92,09
Nordland	42,08
Troms	28,42
Finnmark	19,67
SUM*	589,00

*Totalsum ekskl. avsetting til administrasjons- og gjennomføringskostnader på 45 mill. kroner, samt 0,5 mill. kroner til dekking av kundeeffektundersøkinga jf. pkt. 6.2.

Enkelte fylke opplever mellom år større pågang etter investeringstilskot enn andre. LMD vil ved behov foreta ei omfordeling av unytta rammer i løpet av 2019. Ein legg opp til at dette skal skje med bakgrunn i innspel frå IN og i løpet av juni 2019.

IN har ansvaret for kåringa av årets bedriftsutviklar i landbruket (bedriftsutviklingsprisen), og kan nytte IBU-midlar til dette tiltaket etter nærmare dialog med departementet.

4.4 Utviklingsprogrammet - landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping

Det er løyvd til saman 114,2 mill. kroner til Utviklingsprogrammet for 2019. 8,2 mill. kroner er løyvd over reindriftsavtala, kapittel 1151 post 51 til den reindriftsbaserte delen av programmet. Midlane over jordbruksavtala er løyvd over kapittel 1150, post 50. Programmet skal utviklast i tråd med føringane gitt i fjorårets jordbruksoppgjær og i Reindriftsavtalen 2018/2019, samt styringsgruppa sine signal. IN er sekretariat for styringsgruppa til Utviklingsprogrammet.

IN bør prioritere hovudtyngda av innsatsen sin på dette området opp mot delmålet om fleire vekstkraftige bedrifter. Innanfor delmålet om fleire innovative næringsmiljø bør ambisjonane om innovative og vekstkraftige regionar og meir samarbeidsorienterte bedrifter vektleggast.

Reiselivsstrategien *Opplevingar for ein kvar smak- strategi for reisliv basert på landbruket og reindriftas ressursar* løfter fram dei moglegheitene næringa har for å utvikle reiselivstilbod og opplevingar knytt til mat og matkultur, reindrift, utmark, kulturlandskap og andre ressursar landbruket kan by på. Verkemidla i Utviklingsprogrammet og innretninga av desse står sentralt i oppfølginga av reiselivsstrategien og arbeidet med Matnasjonen Noreg.

I 2018 tok LMD over ansvaret for haustbare viltressursar frå Klima- og miljødepartementet, jf. Kongelig resolusjon av 17. januar 2018 og 27. april 2018. Prosjekt som bidreg til auka verdiskaping basert på haustbare viltressursar skal prioriterast i 2019. Departementet viser i den samanhengen til handlingsplanen som er utarbeida av ei arbeidsgruppe samansett av partane i jordbruksavtala, representantar frå skogorganisasjonane og Norges Jeger- og Fiskerforbund.

Det er gjort fleire evalueringar av ordningane innanfor utviklingsprogrammet dei siste åra. Dei har i stort synt at ordningane bidreg i tråd med målsettingane i programmet. LMD ber IN om å sikre at Utviklingsprogrammet blir kjent og blir marknadsført på ein måte som sikrar pågang av relevante og gode prosjektsøknader frå alle sektorane som er dekkja av programmet. Her må m.a. formidling av resultat frå avslutta prosjekt, både til næringa og relevante aktørar, stå sentralt.

Det blir lagt til grunn at IN framleis har ein aktiv innsats og god tilrettelegging ovanfor reinkjøttkundane, samt stor merksemd på å få fram potensialet på reinområdet gjennom utviklingsprogrammet og resten av IN sitt verkemiddelapparat. Det tidlegare reinprogrammet si innretning og satsingsområde skal vidareførast. Når det gjeld forvaltning, syner vi til at reindriffta er ei urfolksnæring som er unik både i nasjonal og internasjonal samanheng, der kulturelementet er sentralt. Reindriffta har heilårs beitedrift. Desse tilhøva stiller særskilde krav til individuell oppfølging, samt at det blir lagt opp til bedriftsbesøk. For å sikre best mogleg effekt av midla frå reindrifftavtala, er det også sentralt at programmet blir sett i samband og koordinert med aktivitetar over Reindrifftens utviklingsfond (RUF) og Sametinget sine ordningar, samt at ein har god kontakt med Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt. Samarbeidet med Mattilsynet, Matmerk og dei regionale partnerskapa må vidareførast.

Den norske standen på Internationale Grüne Woche (IGW) er den viktigaste markeringa av norsk mat og reiseliv i utlandet som LMD er involvert i. IGW er ein viktig arena og møteplass for å etablere nettverk mellom næringslivsaktørar og for å bidra til forsterka regionalt samarbeid på mat- og reiselivsområdet. IN har det operative ansvaret for prosjektet i tett dialog med departementet.

Matstreif er ein viktig nasjonal arena for å synleggjere mangfaldet av norsk lokalmat. IN har det operative ansvaret for gjennomføring av matfestivalen. LMD ber IN om å involvere andre sentrale aktørar i verdikjeda for matproduksjon i planlegging og gjennomføring av arrangementet. Prosjektet skal organiserast med ei referansegruppe.

Innanfor Utviklingsprogrammet er det etablert ei tilskotsordning til kompetansetiltak og regionale kompetansenav. Ordninga blir forvalta av IN som òg har ansvar for nasjonal koordinering og styring av dei fem kompetansenava Nofima (Øst-Norge, Sør-Norge), Sogn jord- og hagebruksskule (Vest-Norge), Mære Landbruksskule (Midt-Norge), NIBIO (Nord-Norge)).

4.5 Lån til landbruksføremål innanfor lågrisikolåneordninga (kapittel 2421 NFD)

IN kan som tidlegare gje lån til landbruksføremål innanfor ramma for Lågrisikolåneordninga over NFD sitt budsjett. Det er viktig at IN i si rapportering og statistikkføring framleis opprettheld eit skilje mellom bustadføremål og næringsføremål.

5. Administrative fellesføringar

Departementet viser til dei administrative fellesføringane i oppdragsbrev for 2019 frå NFD, irekna føresetnader og krav samt føringar knytt til administrative forhold, rapportering og evaluering.

6. Departementsspesifikke administrative føringar

6.2 Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Den enkelte oppdragsgjevar skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader utover basiskostnadane for sine oppdrag, med unntak for aktivitetar som skal vere sjølvfinansierande. Selskapet sine basiskostnader vert dekkja av løyvinga over NFD sitt budsjett kap. 2421, post 70. For ordningar som IN forvaltar for LMD skal administrasjons- og gjennomføringskostnadane spesifiserast på kvart program/ordning. Rapport for administrasjons- og gjennomføringskostnader skal vere klar til kvart halvårsmøte mellom LMD og IN.

Det er gjort ein gjennomgang av administrasjons- og gjennomføringskostnadane for 2019 med bakgrunn i vurderingar frå IN. I vurderingane er det også tatt omsyn til unytta rammes frå 2018. Rammene for administrasjons- og gjennomføringskostnader for dei einskilde ordningane er ei maksimalramme. Om vesentlege endringar i oppgåveporteføljja i løpet av året skulle føre til risiko for at ramma blir overstige, ber vi om at IN tek kontakt med departementet.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader for 2019 går fram av tabellen under:

Ordningar og oppdrag	Administrasjons- og gjennomføringskostnader mill. kroner	Finansiert frå udisponert ramme 2018	Finansiert frå ramme 2019
IBU-ordninga	47,50	2,50	45,00
Utviklingsprogrammet*	11,70	0,35	11,35
VSP fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	6,00	0,50	5,50
Bioøkonomiordninga	0,31		0,31
LMDs del av kundeeffektund.	0,68		0,68
Sum alle oppdrag	66,19	3,35	62,84

*10 mill. kroner av ramma for 2019 er finansiert over jordbruksavtala, medan 1,35 mill. kroner er finansiert over reindriftsavtala. Unytta ramme 2018 gjeld delen finansiert over reindriftsavtala.

Når det gjeld dekking av departementet sin del av kundeeffektundersøkinga, ber vi om at utgifta blir trekt frå ramma til dei ulike programma, høvesvis 500 000 kroner frå IBU-ordninga, 90 000 kroner frå Utviklingsprogrammet, og 90 000 kroner frå Bioenergiprogrammet.

Administrasjons- og gjennomføringskostnadane til IGW og Matstreif skal trekkjast frå løyvinga til Utviklingsprogrammet for vekst og verdiskaping, og kjem i tillegg til kostnadane for programmet som er synleggjort i tabellen ovanfor. Årlege budsjett over prosjektkostnadane til desse to prosjekta skal godkjennast av LMD etter innspel frå styringsgruppa.

6.3 Utbetaling, rapportering og styringsdialog

6.3.1 Overføring av midlar og rekneskapsføring

Landbruksdirektoratet har det administrative hovudansvaret for Landbrukets utviklingsfond (LUF), jf. St.prp. nr.1 Tillegg nr. 3 (1999-2000). For ordningar under LUF som blir forvalta av IN, er det lagt opp til periodisk overføring (4-6 gonger per år) av midlar frå fondet. Administrasjons- og gjennomføringskostnadane til kvar ordning blir utbetalt separat frå resten av ramma til ordninga. IN utbetalar og fører rekneskap for tilskot/lån og mottek og fører rekneskap for inntekter frå avdrag på lån. IN må vidareføre kontakta med Landbruksdirektoratet når det gjeld rekneskap og overføring av midlar.

Når det gjeld løyvingar frå RUF, skal det også leggjast opp til periodisk overføring av midlar frå Landbruksdirektoratet til IN (2 gonger per år). Utbetalinga vil skje etter utbetalingsanmodning frå IN.

Når det gjeld kapittel 1137, post 71, samtykkjer Stortinget jf. Innst. 12 S (2017-2018) i at LMD i 2019 kan gje tilsegn om tilskot utover gitt løyving, men slik at samla ramme for nye tilsegn og gammalt ansvar ikkje overstig 5,2 mill. kroner.

6.3.2 Rapportering

Det skal rapporterast på bruken av midlane i tråd med rapporteringskalender frå NFD. For bruken av IBU-midlane skal det sendast ein eigen rapport frå IN sine distriktskontor til fylkeskommunane innan 1.2.2020. Rapporten skal vurdere verkemiddelbruken opp mot regionalt næringsprogram. Statistikk over fordeling til ulike grupper, som kvinner og unge, i dei ulike program og tenester skal synleggjerast slik at ein sikrar eit godt samanlikningsgrunnlag over tid.

6.4.3 Styringsmøte

Det vil bli lagt opp til to halvårsmøter i tillegg til kontaktmøter mellom LMD og IN i 2019.

Med helsing

Anne Marie Glosli (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siri Lothe
seniorrådgjevar

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrivne signaturar

Kopi

Fylkeskommunen – Alle
Fylkesmannen – Alle
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KS
Landbruksdirektoratet
Norges Bondelag
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norges Skogeierforbund
NORSKOG
Nærings- og fiskeridepartementet
Riksrevisjonen